

ну гостопримницу, украшену вредним иконама и сликама. Уметничка дела (портрети црквених великодостојника, иконе и друго) налазе се и у салону – где су се могла видети, на пример, остварења Влаха Буковца, Миодрага Бате Михаиловића, Миће Поповића – као и у другим просторијама. У манастирском дворишту и гостопримници организоване су културне вечери, у складу са настојањем епископа Никодима да, сходно традицији, српску православну светињу у кањону реке Крке учини духовним и културним центром Срба северне Далмације. За учеснике скупа потом су биле приређене вечере на којима су могли пробати манастирске специјалитете.

Боравак у Шиђенику протекао је у веома пријатној атмосфери, а

гостољубивост домаћина, српског православног свештенства Епархије далматинске била је изузетна. Такође, велики труд у припрему конференције уложила је госпођа Снежана Павловић из Управе за сарадњу са црквама и верским заједницама, која је пленила ентузијазмом, посвећеношћу и пријатељским ставом.

Надамо се да је ово само први скуп у низу сличних који би требало да буду организовани наредних година, а који би допринели размени стручних мишљења и продубљивању знања о историји и култури јадранске покрајине, посебно њене српско-православне компоненте.

Софија БОЖИЋ

Архивистичко друштво Србије, Историјски архив Сента,
Међуопштински историјски архив Чачка,
„VIII архивистичко саветовање”,
Сента, 9–11. октобар 2024.

У организацији Архивистичког друштва Србије, Историјског архива Сента и Међуопштинског историјског архива Чачка у Сенти је од 9. до 11. октобра 2024. одржано Осмо архивистичко саветовање. Радни део конференције је одржан у Градској кући, а организатори су за учеснике приредили обилазак родне куће Стевана Сремца, спомен-видиковца „Битка код Сенте” и музеја чоколаде „Réel Chocolate”.

Конференција је отворена поздравним говорима председника

Архивистичког друштва Србије Леле Павловић, члана Општинског већа Сенте Жолта Богнара, директора Архива Војводине др Небојше Кузмановића и директора Историјског архива Сенте Фодора Иштвана.

Учесницима је представљен зборник радова са претходног саветовања *Архивска грађа у теорији и пракси 7* (уредник Слободанка Цветковић). О њему су говорили проф. др Мартин Превишић, др Љубинка Шкодрић, др Саша Илић и Слободанка Цветковић.

Потписан је протокол о сарадњи Архивистичког друштва Србије и Словачког архивистичког друштва.

Током саветовања одржана је и радионица за архиваре посвећена заштити архивске грађе и документарног материјала у Србији на којој су предавања одржали архивски саветници др Јасмина Живковић, Марија Тодоровић и Милена Поповић Судић.

Први део саветовања био је посвећен актуелним проблемима архивске теорије и праксе. Милена Поповић Судић, Александар Бережнов, Мирјана Богосављевић, Марко Радовановић, Светлана Стефановић, Стјепан Прутки, Мирјана Димитријевић, Наташа Димитрић, Душан Жугић, Горан Судимац и Синиша Домазет су говорили и бројним аспектима рада и изазовима са којима се архиви данас суочавају. Неки од њих су везани за постојање архивске грађе у електронском облику, могуће злоупотребе фотографија генерисаних вештачком интелигенцијом, примену вештачке интелигенције у архивима и информационих система у здравству. Присутни су детаљно упознати са апликацијом за претраживање, преглед и обраду дигитализоване фото-архиве „Танјуг” и значајем базе заједничких података земљишних књига и катастра. Излагачи су пренели и искуства из рада архивских депоа и дезинфекције папирне архивске и библиотечке грађе.

Назив другог дела конференције био је „Човек у архиву”. О улози

архива у локалним заједницама, оштећењима архивске грађе, успомени на Рашида Хајдаревића, едукацији архивских радника, вишим звањима у архивској делатности и важности архивске грађе за писање студентских радова говорили су Срђан Сивчев, Мартин Превишић, Наташа Милошевић Дулић, Елма Дервишбеговић, Видосава Ераковић и Душан Гутеша.

Трећа целина „Извори за економску историју” највише је представљала везу архивистике и историографије. Говорили су Иван Ристић, Горан Милосављевић, Миљана Ђорђевић, Драгомир Бонцић, Драган Белеслић, Весна Алексић, Ивана Јовановић, Соња Јерковић, Амела Бедаковић, Александар Пијук Пејчић, Татјана Кикић, Мирослав Јаћимовић и Слободан Селинић. Из њихових излагања смо сазнали о значају архивских извора за многе теме из економске историје: бугарске репарације и ратна одштета после Првог светског рата, економске прилике у Србији осамдесетих година двадесетог века, важност фонда Николе Милићевића Луњевице за проучавање улоге трговачке елите у српској револуцији, „ГДП канал ДТД”, лични фондови, архивска грађа Привилеговане народне банке Краљевине Србије, Сарајевске пиваре, Агенције за привредне регистре и архивски фондови банака као извор за економску историју, архивски извори о оснивању Економског факултета у Београду, пореске књиге, садржај фонда Трговачке и обртничке коморе за БиХ.

Као и претходних година, конференција је отворила бројна питања везана за рад архива и архивиста, али и значај архивске грађе за научна истраживања. Размењена су искуства везана за обраду, чување, доступност и дигитализацију докумената. Указано је на бројне могућности које нуде, али и опасности које крију савремене технологије. У излагањима и дискусијама су постављена разноврсна питања везана за статус, образовање и напредовање архивских радника. Још једном је потврђено да је спона архивиста и историчара нераскидива.

Домаћини из архива у Сенти и општине Сента су учесницима пружили врхунско гостопримство.

Напор Архивистичког друштва Србије да редовно организује годишње конференције архивиста и објављује зборнике радова је за сваку похвалу. За тај успех су најзаслужније председница Друштва архивски саветник Лела Павловић и архивски саветник Слободанка Цветковић из Историјског архива у Пожаревцу, која је и уредник зборника са конференција. Остаје нада да њихов велики ентузијазам неће пресахнути ни наредних година, а да ће свест друштва и државних институција о значају оваквих стручних окупљања бити и већа него до сада.

Слободан Селинић